

ОСТАЈЕ ЛИ БЕОГРАД У ШАНГАЈУ

„Србија до Шангаја, и назад”, књига провокативног наслова, аутора Станка Стојиљковића, представља сјајно сведочанство о једном времену и напорима научне заједнице у Србији да Универзитет у Београду буде увршћен међу 500 најбољих на чувеној Шангајској листи, што се остварило 15. августа 2012. године.

МЕЂУ ИЗМЕЂУ

Данас, пет година касније, када је Београдски универзитет рангиран међу 300 одабраних у свету, аутор сагледавајући садашњу позицију науке у Србији, поставља реторичко, а можда и суштинско питање да ли ће тамо и остати.

То питање било је централна тема дискусије на промоцији књиге која је одржана у Коларчевој задужбини у Београду. Оцењујући да је Београдски универзитет уласком на Шангајску листу остварио историјски успех, учесници су посебно нагласили да је за даљи развој научноистраживачког рада у Србији неопходна већа подршка државе.

***Нигде у свету, осим код нас,
не постоји већи коефицијент
корисног дејства са мање уложених
средстава у науку, рекао је проф.
др Бранко Ковачевић.***

У разговору су учествовали проф. др Бранко Ковачевић, некадашњи ректор БУ и садашњи председник Академије инжењерских наука Србије, проф. др Тибор Сабо, некадашњи помоћник министра за науку, проф. др Радивоје Митровић, некадашњи државни секретар за високо образовање, проф. др Милош Недељковић, државни секретар за науку, проф. др Божидар Раденковић, проф. др Ђула Мештер и аутор, Станко Стојиљковић. Сви су били чланови Шангајске комисије Универзитета у Београду, која је основана 2009. године с циљем да БУ што пре буде рангиран међу 500 универзитета на АРWУ листи Циао Тонг универзитетс у Шангају којом се сваке године вреднује око 22.500 научноистраживачких институција у свету.

Уверен сам да ће Универзитет у Београду и овог 15. августа бити на Шангајској листи, рекао је аутор Станко Стојиљковић. Међутим, додао је он, треба размишљати шта ће бити после тог датума. Нагласивши да књига никога не обавезује и да представља пре свега резултат слободних новинарских размишљања, аутор је рекао да је његова намера била да укаже на важност већег улагања у науку у Србији. Земља која не улаже више у науку науку нема будућност, поједине издвајају до три одсто бруто друштвеног производа (БДП). Њу нико више нигде не сврстава. Она једноставно више не постоји, нагласио је Стојиљковић.

***Захваљући књизи Станка
Стојиљковића биће трајно
забележен успех Београдског
универзитета, рекао је
проф. др Тибор Сабо.***

Нигде у свету, осим код нас, не постоји већи коефицијент корисног дејства са мање уложених средстава у науку, рекао је проф. др Бранко Ковачевић. С тим у вези навео је резултате појединих истраживања која универзитете рангирају према улагању државе у високо образовање. Према тим параметрима Србија се налази на првом или другом месту у свету. Говорећи о Шангајској листи, он је рекао да је улазак БУ на ту листу допринело подизању квалитета научног рада и високог образовања у Србији. С једне стране, рад на формирању јединствене базе података о научним радовима био је кључан за интеграцију БУ који је до тада био разуђен на мноштво засебних правних субјеката.

Истовремено, пројектни циклус који је расписан 2010. године мотивисао је велики број младих истраживача чији је рад у великој мери дорпинео успеху БУ на Шангајској листи. Нажалост, с обзиром на тренутну позицију науке у Србији, чини ми се да смо опет на почетку, нагласио је проф. Ковачевић.

Захваљући књизи Станка Стојиљковића биће трајно забележен успех Београдског универзитета који је, и поред малих улагања државе у науку, постигао завидне резултате и нашао се најпре међу 500, затим међу 400 и

сада међу 300 најбољих универзитета у свету, рекао је проф. др Тибор Сабо. О каквом резултату је реч најбоље говори чињеница да 14 земаља ЕУ нема такав резултат, нити рангиране универзитете, иако је Србија, када је реч о куповној моћи домаћинства на 45 одсто европског просека.

Подсетивши да се 15. августа навршава пет година од када је Универзитет у Београду први пут ушао на Шангајску листу, проф. др Радивоје Митровић је рекао да се не сме заборавити ни чињеница да је захваљући Машинском факултету, односно цитатима проф. др Стојана Раденовића, Београдски универзитет рангиран напре међу 400, а затим и међу 300 најбољих универзитета у свету. С друге стране, наставио је, најновији резултати показују да је Србија водећа земља и када се у обзир узме пропорција улагања и остварених научних резултата.

Међутим, подвукао је, реалност је много другачија. Од 2013. године евидентна је стагнација како броја научних радова, тако и финансирања пројекта. Зато се морамо запитати шта надлежне институције раде, али и шта научна заједница може да предузме да би се ствари помериле с мртве тачке. Деценије иза нас јесу деценије транзиције, али не можемо стално критиковати друге за властито несналежење. Промене које доноси развој ИЦТ технологија захтевају нова решења И ми се морамо спремити за то време, закључио је проф. Митровић.

Проф. др Божидар Раденковић је, такође, указао на потребу већег улагања у науку. Излагање проф. др Милоша Недељковића било је углавном фокусирано на садржај књиге која, како је рекао, представља сјајно сведочанство о успеху БУ, док је проф. др Ђула Мештер објаснио на основу којих критеријума се рангирају универзитети на Шангајској листи и шта је битно утицало да БУ нађе међу 300 најбољих у свету.

На крају подсетимо, Академско рангирање универзитета у свету (Academic Ranking of World Universities, ARWU), познатије као Шангајска листа, ради се од 2003. године на Цијао Тонг универзитету у Шангају. Циљ је да се да се високошколске установе глобално вреднују на основу успешности у научноистраивачким достигнућима и утиција на светску науку. И поред тога што су критеријуми који се користе у овом рангирању често били критиковани и оспорвани, понекад и са веома релеватних адреса, ипак се може рећи да је Шангајска листа не само први покушај вредновања 20 хиљада универзитета колико их има у свету већ и да се на њој заиста налазе најбољи.

О аутору

Станко Стојиљковић је дугогодишњи новинар и уредник листа „Политика” и истоимене новинаско-издавачке куће у којој је двапут био главни уредник („Свет компјутера” и „Нови Експрес”). Ипак, његов најбитнији рад веже се за научну рубрику „Политике” коју је осмислио и уређивао готово 25 година. Аутор је неколико хиљада чланака, интервјуа, репортажа, приказа и есеја које је објављивао не само у „Политици” већ и у највећем броју значајних домаћих листова, магазина и часописа. Објавио је седам књига. Добитник је више новинарских и друштвених признања и награда.

Ивана Субашић